

MOTIVERINGSNOTA

Omvorming stedelijke vzw De Centrale
naar een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm (EVA-vzw)
(overeenkomstig artikel 245 e.v. van het gemeentedecreet van 15 juli 2005)

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Intercultureel Centrum De Centrale, een instelling van gemeentelijk belang.....	8
3	Stadsdienst.....	9
3.1	Personeel.....	9
3.2	Operationele autonomie.....	10
3.3	Financiële/budgettaire autonomie	11
3.4	Democratische controle, rapportering, interne controle en audit.....	12
3.5	bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling	12
3.6	Participatie aan bestuur van de rechtspersonen.....	12
4	Stad Gent / Intern Verzelfstandigde Agentschappen.....	13
4.1	Personeel.....	13
4.2	Operationele autonomie.....	13
4.3	Financiële/budgettaire autonomie	14
4.4	Democratische controle, rapportering, interne controle en audit.....	15
4.5	bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling	15
4.6	Participatie aan/oprichting van rechtspersonen.....	15
5	Extern Verzelfstandigde Agentschappen – publiekrechtelijke externe verzelfstandiging: het autonoom gemeentebedrijf	17
5.1	Personeel.....	17
5.2	Operationele autonomie.....	18
5.3	Financiële/budgettaire autonomie	18
5.4	Democratische controle, rapportering, interne controle en audit.....	19
5.5	bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling	20
5.6	Participatie aan/oprichting van rechtspersonen.....	21
6	Extern Verzelfstandigde Agentschappen - Privaatrechtelijke externe verzelfstandiging: de vereniging zonder winstoogmerk (vzw).....	22
6.1	Personeel.....	22
6.2	Operationele autonomie.....	23
6.3	Financiële/budgettaire autonomie	23
6.4	Democratische controle, rapportering, interne controle en audit.....	23
6.5	bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling	24
6.6	Participatie aan/oprichting van rechtspersonen.....	25
7	Algemeen Besluit.....	25

1 Inleiding

Deze nota is de neerslag van het onderzoek naar de meest geschikte beheersvorm voor het intercultureel centrum “De Centrale”.

Het intercultureel centrum “De Centrale” is een culturele instelling van de Stad Gent. Op heden wordt het beheer ervan waargenomen door een zgn. stedelijke vzw, met name vzw De Centrale.

De missie van De Centrale luidt als volgt:

De Centrale is een interculturele organisator van (podium)kunsten, een open huis dat:

- de artistieke expressies die voortspruiten uit de culturele diversiteit in Gent en Vlaanderen een podium biedt en zo die expressies uit de verborgenheid haalt;
- de samenwerking met andere actoren stimuleert en een motor is voor organische diversiteit binnen de kunstensector;
- mee bruggen slaat tussen de diverse gemeenschappen.

De Centrale geeft prioriteit aan muziek als artistieke uitdrukkingsvorm; echter met een actieve openheid voor de programmering van andere expressievormen. De Centrale beschouwt kunstencentra, culturele instellingen, en de sociaal-culturele verenigingen van autochtonen en allochtonen in Gent en Vlaanderen als haar prioritaire partners.

Het behoort tot de opdracht van De Centrale om te functioneren als een motor voor de sturing van processen die de etnisch culturele diversiteit binnen de kunstensector van Gent moeten verhogen.

Kritische succesfactoren daartoe zijn:

- een bestuurlijk draagvlak dat bestaat uit de overheid enerzijds, representanten van de verschillende etnisch-culturele bevolkingsgroepen en van het middenveld anderzijds;
- een bestuurlijk draagvlak dat gelijke pas houdt met de evoluties op het middenveld; een samenstelling van de middenveldvertegenwoordigers die met een kleiner interval kunnen wisselen dan eens per 6 jaar.

Het behoort tot de opdracht van De Centrale om te functioneren als een interculturele organisator van podiumkunsten die beantwoorden aan de standaard zoals bepaald in het Kunstendecreet. Een efficiënte en kostenbewuste realisatie van deze opdracht vergt de mogelijkheid om snel te kunnen inspelen op de cultuurmarkt, in het bijzonder op de markt van de podiumkunsten.

Huidige activiteiten van De Centrale.

De activiteiten van de Centrale situeren zich rond een aantal functies.

1) Presentatie- en creatiefunctie

De Centrale combineert laagdrempeligheid en brede participatie met artistieke excellentie en uitstraling. Het uitgangspunt bij de samenstelling van het programma vormt de culturele minderheidsgroepen en het bewust aantrekken van publieken op verschillende schaalniveaus: van de wijk tot de ruime regio rond Gent. Overeenkomstig deze culturele diversiteit en geografische meerschalligheid wordt het programma gerealiseerd met zeer uiteenlopende partners. De inhoudelijke leidraad zowel in co-organisaties als in eigen beheer is de presentatie van 'tradities-in-beweging'. Daarbij slaat 'tradities' op levende muziekarchieven en verwijst 'beweging' zowel naar transformatie doorheen de tijd (historisch) als verplaatsing doorheen de ruimte (migratie). Programmatorisch vertaalt dit zich in twee clusters.

1. De eerste cluster omvat drie concertreeksen (Ex Oriente, Dunya en urban cross-overs) met een Vlaamse en internationale uitstraling die deels in eigen beheer en deels in co-organisatie worden gerealiseerd en omkaderd met workshops, lezingen en documentaires.

Ex Oriente is een reeks Turkse en Maghrebijnse concerten die plaatsvinden in De Centrale en georganiseerd worden voor 'allochtone' en 'autochtone' liefhebbers van hartverwarmende muziek.

Dunya is de reeks die de diversiteit in de regio weerspiegelt met name de kleinere, minder zichtbare muziekculturen (bv. de Somalische, Perzische, Soedanese, de Bulgaarse Roma, Pakistaanse, Algerijnse, e.a.) voor wie de Dunya concerten zeldzame muzikale hoogtepunten zijn.

De derde reeks bevat **cross-over** muziek uit de grootsteden van Turkije, Oost Europa, het Midden-Oosten en de Maghreb en kadert in samenwerkingsverbanden van De Centrale met Vooruit rond stadscultuur, cross-over en hedendaagse muziek voor een verscheiden publiek.

2. De tweede cluster omvat clubconcerten en luisterconcerten met een bijzonder laagdrempelig karakter

De referentiepublieken van De Centrale zijn de belangrijkste culturele minderheden in Vlaanderen: Turks, Koerdisch en Perzisch; Arabisch en Berbers; Indisch en Pakistaans; Centraal-Aziatisch; Slovaaks, Roemeens en Bulgaars; Soedanees, Ethiopisch en Somalisch; Centraal-Afrikaans (Kongo, Rwanda, Burundi, ...); en West-Afrikaans.

Deze publieken worden aangesproken met een programma dat zich eveneens richt op verschillende schaalniveaus:

De Centrale organiseert binnen dit kader +/- 100 podiumpresentaties per jaar. In 2010 was dit goed voor 18.000 entrees.

2) Educatiefunctie

De Centrale organiseert per academiejaar een niet formeel muziek - educatief aanbod van 32 cursussen per week. De cursussen worden georganiseerd in semesters van telkens 15 weken.

Per semester zijn er 80 inschrijvingen; 80 mensen die minstens één maal per week naar De Centrale komen

3) Receptieve functie

De Centrale faciliteert het sociaal-culturele middenveld van de stad door de infrastructuur van het centrum ter beschikking te stellen van verenigingen.

Op jaarbasis (2010) worden de grote zalen (Kelderzaal en Turbinezaal) 115 dagen ter beschikking gesteld van verenigingen.

De kleinere vergaderruimtes staan 7 dagen op 7 beschikbaar voor het verenigingsleven.

4) Onthaalfunctie

De Centrale herbergt een leescafé dat dagelijks open is van 14:00 tot 24:00 u; het gemiddeld aantal bezoekers per dag bedraagt 50.

Er is tevens een wereldrestaurant, dat open is van maandag tot vrijdag van 12:00 tot 14:00; op vrijdagavond van 18:00 tot 20:00 en op zaterdagavond van 18:00 tot 20:00. Het wereldrestaurant is ontwikkeld op het programma "lokale diensteneconomie". Voor dit laatste werkt De Centrale nauw samen met de dienst "Werk" van de stad; gemiddeld aantal bezoekers per dag: 60.

Vzw De Centrale werd oorspronkelijk onder de naam VZW De Kraankinders opgericht op 22 september 1998.

In 2007 werd het beheer van De Centrale middels een samenwerkingsovereenkomst tussen de Stad Gent en de vzw toevertrouwd aan laatstgenoemde.

De (bestuurs)organen van deze vzw zijn uit een vertegenwoordiging van de gemeenteraad, uit vertegenwoordigers van de etnisch culturele groepen en van het culturele/het sociaal-culturele middenveld van Gent samengesteld.

De Stad Gent heeft een meerderheid van de stemmen in de Algemene Vergadering (14/27) en in de Raad van Bestuur (7/13).

Vandaag krijgt het bestuurlijk draagvlak van De Centrale reeds vorm via de participatie van de stad en van volgende personen, representanten van het allochtone middenveld en deskundigen (leden Algemene vergadering):

- Kalifa Diaby
Trajectbegeleider anderstalige nieuwkomers, betrokken bij "Senegal Bantamba"; vereniging van Senegalezen in Vlaanderen
- Maryam Majd Teymouri

Advocate verbonden aan de balie van Gent; gespecialiseerd in vreemdelingenrecht

- Karel Arnaut
Antropoloog, dr. assistent verbonden aan de Universiteit Gent
- Magda Baeck
hoofd van vzw Woonfonds, sociaal verhuurkantoor in Gent
- Abderrazak El Omari
jurist verbonden aan een mutualiteit, betrokken bij de vereniging “D&A”;
“Divers en Actief”.
- Kamel Lebbad
muzikant
- Herwig Onghena
zakelijk leider Les Ballets C dela B
- Najim Einuan
jeugdwerker verbonden aan het Platform Allochtone Jeugd
- Yeliz Güner
advocaat verbonden aan de balie van Gent, betrokken bij het allochtoon
verenigingsleven van Gent
- Hans Martens
onafhankelijk curator en kunstadviseur
- Erkan Köksal
programmamaker verbonden aan de VRT
- Dhr Chokri Ben Chika
danser en theatermaker; docent KASK

De statuten van deze culturele instelling beantwoordden tot dusver in belangrijke mate aan de voorschriften van het Gemeentedecreet.

Niettemin dient de vzw zich op basis van artikel 310 van het Gemeentedecreet volledig te conformeren aan de voorschriften en dient er een gemotiveerde keuze qua beheersvorm gemaakt te worden, zij het een nieuwe vorm of het behoud van de bestaande rechtsvorm “vzw” (mits omvorming).

Overeenkomstig het Gemeentedecreet kunnen gemeenten, om soepeler te werken en bepaalde dienstverlening te optimaliseren, een beroep doen op diverse vormen van verzelfstandiging.

Hierbij wordt het onderscheid gemaakt tussen interne en externe verzelfstandigde agentschappen. De intern verzelfstandigde agentschappen zijn diensten/afdelingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Alle vormen van externe verzelfstandiging beschikken daarentegen over rechtspersoonlijkheid.

Binnen de externe verzelfstandigde agentschappen voorziet het Gemeentedecreet een publiekrechtelijk agentschap (een autonoom gemeentebedrijf) en privaatrechtelijke agentschappen (zoals de vennootschap, vzw of stichting).

Het uitgangspunt bij het onderzoek naar en de keuze van de gewenste juridische/organisatorische vorm voor De Centrale is de noodzaak dat de nieuwe organisatievorm voor dit intercultureel centrum minstens dezelfde autonomie én

mogelijkheden biedt als deze waarover De Centrale vandaag als stedelijke vzw beschikt.

In dit verband dient vermeld dat het Agentschap Kunsten en Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap in haar adviezen van 2006 over de toekenning van structurele werkingssubsidies voor het intercultureel centrum De Centrale, periode 2007 - 2009 de aanbeveling formuleerde om een transparante organisatiestructuur te ontwikkelen welke subsidieovereenkomsten kan afsluiten met verschillende overheden; overeenkomsten die complementair zijn aan elkaar. Transparantie werd gevraagd om te vermijden dat overheden kosten naar elkaar zouden doorschuiven; in concreto wenste/wil de Vlaamse overheid de waarborg dat een Vlaamse toelage geen aanleiding geeft tot afwenteling van gemeentelijke kosten op de toegekende Vlaamse toelage.

Als waarborg geldt een samenwerkingsovereenkomst tussen De Centrale en de Stad Gent enerzijds, alsmede een structurele werkingstoelage van Vlaanderen complementair aan de stedelijke samenwerkingsovereenkomst anderzijds.

Met de operationalisering in 2007 van de stedelijke vzw in zijn huidige vorm (meerderheidsparticipatie voorgedragen door de Gentse gemeenteraad in de organen) én met de samenwerkingsovereenkomst tussen de Stad Gent en vzw De Centrale, werd gevolg gegeven aan de structurele voorwaarden die geformuleerd werden door het Agentschap Kunsten en Erfgoed.

Met het plaatsen van het geheel van de werking onder het bestuurlijke dak van de stedelijke vzw werd aan een belangrijke voorwaarde voldaan opdat de Vlaamse Gemeenschap De Centrale structureel zou betoelagen.

Deze betoelaging is een feit sinds 1 januari 2010.

Hierna wordt uiteengezet waarom het beheer van het intercultureel centrum De Centrale binnen de rechtspersoon van de Stad zelf alsook binnen een autonoom gemeentebedrijf niet dezelfde voordelen biedt als het beheer ervan in de vorm van de externe verzelfstandiging in privaatrechtelijke vorm, in het bijzonder in de vorm van een extern verzelfstandigd agentschap in de vorm van een vzw.

Vanuit de specifieke situatie van De Centrale kan de vraag naar verzelfstandiging én de meest optimale structuur vanuit diverse criteria worden bekeken:

- Personeel;
- Operationele autonomie;
- Financiële/budgettaire autonomie;
- Democratische controle, rapportering, interne controle en audit;
- Bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling;
- Participatie aan oprichting en bestuur van andere rechtspersonen.

Alvorens hierop in te gaan wordt nagegaan of De Centrale als een instelling van gemeentelijk belang kan worden beschouwd.

2 Intercultureel centrum De Centrale, een instelling van gemeentelijk belang

Zoals in de inleiding gesteld is het beheer van de Centrale sinds 2007 toevertrouwd aan een zogenaamde stedelijke vzw.

De voorafgaande vraag is of deze culturele instelling vandaag mag beschouwd worden als een entiteit belast met welbepaalde taken van gemeentelijk belang.

Volgens art 225 § 3 van het Gemeentedecreet wordt vermoed dat de rechtspersoon door de gemeente is opgericht met welbepaalde taken van gemeentelijk belang als hij aan één van de volgende voorwaarden voldoet:

- een of meer van zijn organen bestaan voor meer dan de helft uit gemeenteraadsleden of leden van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente in kwestie of leden van de organen worden voor meer dan de helft aangewezen of voorgedragen door die personen;
- de gemeente of haar vertegenwoordigers beschikken over de meerderheid van de stemrechten in een of meer van zijn organen;
- zijn financiële middelen vallen voor meer dan de helft ten laste van het gemeentebudget.

Met 14/27 stemgerechtigde vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de Algemene Vergadering en met 7/13 stemgerechtigde vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de raad van bestuur, beantwoordt de stedelijke vzw momenteel in elk geval aan de eerste twee voorwaarden.

Uit de resultatenrekening 2010 van de vzw blijkt daarenboven dat 62.25 % van de financiële middelen, ofwel 1.018.853,15 euro op een totaal van 1.628.911,29 euro ten laste komt van het stadsbudget, waardoor tevens voldaan is aan de derde voorwaarde.

Conform de door het Gemeentedecreet vooropgestelde vermoedens mag er bijgevolg geconcludeerd worden dat de huidige stedelijke vzw De Centrale een entiteit is, belast met welbepaalde taken van gemeentelijk belang.

Inhoudelijk blijkt dit gemeentelijk belang overigens uit de strategische planning "Gent 2020" van Stad Gent.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 1

Als actor en als regisseur bouwt het Departement cultuur Gent uit tot een stad van creatie en erfgoed met Europese ambitie en met een sterk ontwikkeld cultuurhistorisch bewustzijn en dit in permanent overleg en in een gestructureerde samenwerking tussen het Departement cultuur, de cultuursector en andere relevante partners in eigen stad en in binnen- en buitenland.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1.1

Het Departement cultuur investeert in de kunsten en in de creativiteit van kunstenaars, professionele en niet-professionele

ACTIES

Departement cultuur – Staf – Optimaliseren infrastructuur De Centrale

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 5

We willen de verschillende culturen en subculturen in onze stad zichtbaar maken, promoten en erkennen en een open klimaat creëren waarin ze elkaar in wederzijds respect ontmoeten en bestuiven.

OPERATIONELE DOELSTELLING 5.1

Het Departement cultuur stimuleert de eigen diensten en de actoren van de Gentse cultuursector om zich te ontwikkelen tot interculturele organisaties met aandacht voor een evenredige weerspiegeling van de etnisch culturele diversiteit van de bevolking in het bestuur, het personeel en het cultuuraanbod, met aandacht voor ontmoeting tussen de diverse etnisch culturele groepen.

ACTIVITEITEN

Departement cultuur – Staf – Ondersteunen van vzw De Centrale

Hierna worden de mogelijke organisatievormen overlopen.

3 Stadsdienst (stedelijk beheer)

3.1 Personeel

Een “stadsdienst” beschikt over geen autonomie voor wat betreft het personeelsbeleid.

De gemeenteraad stelt de personeelsformatie vast op voorstel van de stadsecretaris in overleg met het managementteam.

Bij wijzigingen in de formatie moet de financiële haalbaarheid door middel van een financiële nota aangetoond worden. Om deze redenen wordt een wijziging van de personeelsformatie steeds gekoppeld aan de vaststelling van het budget en aan een budgetwijziging. Derhalve wordt de personeelsformatie tweemaal per jaar aangepast, namelijk bij vaststelling van budget en bij budgetwijziging.

Het personeelsstatuut/rechtspositieregeling van de Stad is integraal van toepassing. De personeelsleden worden in beginsel in statutair dienstverband aangesteld. Contractueel dienstverband is mogelijk voor de gevallen bedoeld in art 104, §2 van het Gemeentedecreet.

Voor de invulling van de vacatures voorziet de RPR van de stad een getrappt systeem: vacante betrekkingen worden “bij voorkeur” ingevuld door een procedure van interne personeelsmobiliteit of door een bevorderingsprocedure,

alvorens overgegaan wordt tot (externe) aanwerving. Van dit getrapt systeem kan volgens de huidige RPR afgeweken worden voor één vacante betrekking of een specifieke functie eigen aan een stadsdienst.

Mits gemotiveerde afwijking is het mogelijk om vacante betrekkingen in te vullen door een gecombineerde procedure van zowel interne personeelsmobiliteit, bevordering als aanwerving, die uitmondt in één gezamenlijke rangschikking van de kandidaten.

De procedure brengt met zich mee dat het in de praktijk gemiddeld 6 maanden duurt alvorens een vacature effectief ingevuld wordt waardoor de aanstelling van projectmedewerkers voor kortlopende deeltijdse opdrachten op korte termijn niet mogelijk is. De Centrale doet frequent beroep op dergelijke projectmedewerkers.

Gemeentebesturen zijn onderworpen aan de Arbeidstijdwet, behoudens voor de personeelsleden tewerkgesteld voor activiteiten waarvoor de Arbeidswet van toepassing is.

Dit is onder meer het geval voor personeelsleden van “instellingen” die een industriële of commerciële activiteit uitoefenen.

Aangezien bepaalde activiteiten van De Centrale beschouwd kunnen worden als commerciële activiteiten, zijn de bepalingen van de Arbeidswet, onder meer inzake zondagsrust, arbeidsduur...enz. van toepassing op personeelsleden, tewerkgesteld door De Centrale.

3.2 Operationele autonomie

Het Gemeentedecreet bepaalt welke de handelingen tot de exclusieve bevoegdheden behoren van de gemeenteraad (art 43, § 2), het college van burgemeester en schepenen (art 58);, de stadssecretaris, de stadsontvanger,...enz. zonder dat een verdere delegatie mogelijk is.

Bepaalde handelingen die tot de bevoegdheid van het college horen kunnen gedelegeerd worden aan stadssecretaris, die deze gedelegeerde bevoegdheid verder kan doordelegeren aan departements- of diensthoofden, of andere personeelsleden (art 58, eerste en derde lid Gemeentedecreet).

De gemeenteraad is bevoegd voor het vaststellen van wat onder het begrip “dagelijks bestuur” valt (art 43, § , 9° Gemeentedecreet). De gemeenteraad heeft dit begrip voor overheidsopdrachten als volgt beschreven: “werken, leveringen en diensten waarvan de waarde van de opdracht niet hoger is dan 67.000 euro (excl BTW) en dit binnen de perken van de daartoe op het gewone of buitengewone budget ingeschreven kredieten”. Voor deze overheidsopdrachten is het college bevoegd voor de vaststelling van de wijze van gunnen en de voorwaarde.

Het Gemeentedecreet voorziet de mogelijkheid om het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur te delegeren aan de

stadssecretaris, die vervolgens zijn bevoegdheid met betrekking tot bepaalde budgetten kan delegeren aan andere personeelsleden. Tot op heden werd enkel de bevoegdheid voor overheidsopdrachten voor een waarde van minder dan 5.500 euro (excl BTW) gedelegeerd aan de stadssecretaris die deze bevoegdheid heeft doorgedelegeerd aan departements- en diensthoofden. Voor de verrichtingen, andere dan overheidsopdrachten, met een waarde beneden 5.500,00 euro (excl BTW) waarvoor kredieten werden ingeschreven in het gewone budget, blijft het college bevoegd.

Vornoemde regelgeving en procedures zijn vrij strikt en vergen een ruime doorlooptijd. Een beslissing van het college vergt reeds minstens een doorlooptijd van een tiental dagen. Een gemeenteraadsbesluit neemt al meer dan een maand in beslag. De Centrale heeft nood aan een beslissingsnelheid, niet in het minst omdat bepaalde activiteiten op de markt worden gebracht in een concurrentiele sfeer.

3.3 Financiële/budgettaire autonomie

In titel IV “Planning en financiële autonomie” van het Gemeentedecreet zijn de bepalingen opgenomen met betrekking tot het budget, budgethouderschap, boekhouding en financiële rapportering, inventaris, jaarrekening...enz. Het uitvoeringsbesluit voor Titel IV “Planning en financieel beheer” ontbreekt op heden.

Door een aantal aanpassingen aan het Gemeentedecreet ingevolge het “hersteldecreet” en een besluit van de Vlaamse Regering, zijn de budgettaire regels van een gemeente enigszins versoepeld.

Vanaf 1 juli 2009 is er een onderscheid tussen:

- budgetwijzigingen: die moeten nog steeds goedgekeurd worden door de gemeenteraad;
- interne kredietaanpassingen: worden goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen

Het financieel beheer, zoals geregeld door het Gemeentedecreet is niet soepel genoeg om in te spelen op de dagdagelijkse praktijk van een cultuurcentrum, waarbij de mogelijkheid moet bestaan om de inkomsten uit eigen werking zelf aan te wenden naar eigen noodwendigheden.

Zowel de Stad, haar IVA's als (gedeeltelijk) haar autonome bedrijven vallen onder de regelgeving van de Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheercyclus. Dit besluit is zeer ingrijpend voor de wijze waarop het beleid wordt voorbereid, gebudgetteerd, uitgevoerd, opgevolgd en geëvalueerd. Voor privaatrechtelijke agentschappen geldt dit besluit niet. Het is logisch dat een intercultureel centrum niet onderworpen zou zijn aan de vrij strikte regels qua meerjarenplanning, budgettering, boekhouding en jaarrekeningen.

Een stadsdienst valt onder de bepaling van artikel 6 van het Wetboek BTW. Een publiekrechtelijke instantie, handelend als overheid, is vrijgesteld van BTW tenzij de behandeling als niet-BTW-belastingsplichtige leidt tot een concurrentievervalsing van enige betekenis.

De Centrale verricht activiteiten die onder de BTW ressorteren en is als dusdanig BTW-plichtig (kan bijgevolg ook de BTW recupereren).

Binnen de stad (of als IVA) zou de Centrale enkel onderworpen worden aan de BTW indien een vrijstelling van BTW zou leiden tot een concurrentievervalsing van enige betekenis.

Dit leidt tot de conclusie dat voor wat het BTW-aspect betreft de rechtsvorm van een privaatrechtelijk agentschap de voorkeur geniet.

Verandering van rechtsregime zou trouwens ook kunnen leiden tot een herziening door de BTW-administratie van eerder gerecupereerde BTW.

3.4 Democratische controle, rapportering, interne controle en audit

Bij een stadsdienst is de democratische controle maximaal.

Gelet evenwel op de ruimere bevoegdheid toegekend aan het college van burgemeester en schepenen, zoals voorzien in het Gemeentedecreet (ingevolge het hersteldecreet), is de rechtstreekse controle door de gemeenteraad beperkter dan voorheen het geval was.

Door de mogelijke delegatie van bevoegdheden die vallen onder het begrip "dagelijks bestuur" wordt de *a-priori* controle door de gemeenteraad of door het college vervangen door een *a-posteriori* controle. Dergelijke controle kan perfect in de samenwerkingsovereenkomst met een privaatrechtelijk agentschap ingebouwd worden.

3.5 bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de culturele instelling

Derden in het algemeen, representanten van etnisch culturele groepen en van middenveldorganisaties in het bijzonder kunnen niet rechtstreeks participeren aan het bestuur van een stadsdienst.

3.6 Participatie aan bestuur van de rechtspersonen

Als zodanig kan een stedelijke dienst niet participeren aan het bestuur van andere rechtspersonen. Enkel de stad kan vertegenwoordigd worden.

Samenwerking met private partners is mogelijk mits een samenwerkingsovereenkomst (kan de vorm van een contractuele PPS aannemen).

Participatieve PPS-constructies zijn mogelijk via de stad. Hier geldt evenwel een beperking vermeld in artikel 195, § 1 van het Gemeentedecreet, met name dat er geen andere gemeenten kunnen deelnemen in een participatieve PPS.

4 Stad Gent / Intern Verzelfstandigde Agentschappen.

4.1 Personeel

Voor wat betreft het aspect personeel gelden in grote mate dezelfde regels als deze voor een stadsdienst. Zo onder meer voor wat betreft de rechtspositieregeling, de personeelsformatie, de aanwerving en aanstelling...enz.

Het hoofd van een IVA beschikt in zekere mate over meer autonomie voor wat betreft het personeelsbeleid: de mate van autonomie dient verduidelijkt te worden in het oprichtingsbesluit.

In het oprichtingsbesluit van het IVA moet o.a. het volgende geregeld worden:

- a) het vaststellen en wijziging van de organisatiestructuur van het agentschap;
- b) de organisatie van de operationele processen met het oog op de realisatie van de afgesproken doelstellingen;
- c) de uitvoering van het personeelsbeleid.

Het Gemeentedecreet voorziet dat “behoudens wat betreft personeelsleden die tewerkgesteld zijn bij het IVA, de gemeentesecretaris aan het hoofd staat van het gemeentepersoneel en bevoegd is voor het dagelijks personeelsbeheer”. Het hoofd van het IVA heeft deze bevoegdheid voor de personeelsleden tewerkgesteld bij het IVA.

De gemeenteraad dient te bepalen wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer moet worden verstaan.

Het Gemeentedecreet laat niet toe dat het hoofd van een IVA zelf arbeidsovereenkomsten zou aangaan.

Het personeel van het IVA functioneert volgens de bepalingen van de rechtspositieregeling van de stad.

Een vlotte aanstelling van specifieke projectmedewerkers voor kortlopende deeltijdse opdrachten is op korte termijn niet mogelijk.

4.2 Operationele autonomie

Conform artikel 221 van het Gemeentedecreet worden IVA's belast met bepaalde beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang. De beleidsvoorbereiding gebeurt door de stad.

Het hoofd van een IVA is belast met de algemene leiding, de werking en de buitengerechtelijke vertegenwoordiging van het agentschap.
Het hoofd van een IVA kan echter de stad niet vertegenwoordigen in rechte, noch zelf dadingen aangaan.

Binnen een bepaalde enveloppe met werkingsmiddelen beschikt het IVA over een zekere autonomie om zelf overeenkomsten af te sluiten (contracten /overheidsopdrachten), met uitzondering van de aanstelling van contractueel personeel, hetgeen een bevoegdheid van het college is.

De graad van autonomie, de sturing en controle wordt bepaald door het oprichtingsbesluit, evenals door de beheersovereenkomst die moet afgesloten worden met de stad.

De operationele autonomie binnen een IVA reikt verder dan binnen een stadsdienst en lijkt prima facie afdoende voor de realisatie van een beperkte routine podiumprogrammering.

Om snel te kunnen inspelen op opportuniteiten die zich op korte termijn aanbieden op de markt van de podiumkunsten (bijvoorbeeld snel kunnen contracteren van artiesten, snel inspelen op aanbiedingen....) is deze operationele autonomie echter volledig ontoereikend voor de Centrale.

4.3 Financiële/budgettaire autonomie

De bepalingen van Titel IV "Planning en financieel beheer" van het Gemeentedecreet zijn van toepassing op een IVA, onder voorbehoud van de toepassing van enkele bepalingen die opgenomen zijn in artikel 224 van het Gemeentedecreet:

- het budget en de jaarrekening van het IVA worden geconsolideerd met het budget en de jaarrekening van de gemeente overeenkomstig de regels vastgesteld door de Vlaamse Regering;
- het hoofd van het agentschap is budgethouder voor het budget van het IVA.

Het financieel beheer van het IVA gebeurt nagenoeg volledig overeenkomstig de regels die gelden voor de gemeenten.

Zo verlopen de uitgaven- en ontvangstenprocedures voor een IVA zoals voor een gewone stadsdienst en spelen de decretale bevoegdheden van stadssecretaris en stadsontvanger (bvb. de dubbele handtekening bij de betalingen).

Een IVA valt onder de budgettaire regels van de gemeente.
Het besluit betreffende de beleids- en beheercyclus geldt eveneens voor Diva's.

De financiële/budgettaire autonomie van een IVA lijkt afdoende voor de realisatie van een routine podiumprogrammering. Deze autonomie is echter ontoereikend om snel te kunnen inspelen op de opportuniteiten die zich op korte termijn aandienen op de markt van de podiumkunsten (cfr. ook supra).

4.4 Democratische controle, rapportering, interne controle en audit

Bij een IVA is de democratische controle (via gemeenteraad en college van burgemeester en schepenen) iets beperkter dan bij een stadsdienst, gelet op de autonomie die gegeven wordt aan het hoofd van het IVA via de beheersovereenkomst.

In de beheersovereenkomst dient de informatieverstrekking aan het college geregeld te worden.

Het hoofd van het IVA moet minstens eenmaal per jaar aan het college rapporteren over de uitvoering van het budgethouderschap.

In de beheersovereenkomst dienen eveneens bepalingen m.b.t. interne controle binnen het intern verzelfstandigd agentschap voorzien te worden.

De beheersovereenkomst en de uitvoering ervan worden jaarlijks geëvalueerd door de gemeenteraad.

De beheersovereenkomst wordt gesloten voor een periode die eindigt uiterlijk zes maanden na de vernieuwing van de gemeenteraad. Als bij het verstrijken van de beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd.

4.5 Bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling

Voor een IVA gelden dezelfde bepalingen en dus ook dezelfde beperkingen als voor de stad zelf. Derden kunnen niet participeren in het bestuur van een IVA.

4.6 Participatie aan/oprichting van rechtspersonen

Voor een IVA gelden dezelfde bepalingen als voor de stad zelf.

Een IVA beschikt niet over een eigen rechtspersoonlijkheid en kan dus zelf niet participeren in andere (verzelfstandigde) entiteiten, noch een filiaal oprichten.

Een IVA kan dit enkel doen via de stad.

Samenwerking met private partners is mogelijk mits een samenwerkingsovereenkomst (kan de vorm van een contractuele PPS aannemen).

Participatieve PPS-constructies zijn mogelijk via de stad.

Bestuurlijke betrokkenheid van representanten van de etnisch culturele groepen in de stad en van de middenveldorganisaties is bijgevolg uitgesloten.

Conclusie

Gelet op het belang van medebeheer door middenveldorganisaties; een belang dat ontleend wordt aan de missie van de organisatie, gelet op het feit dat een actieve participatie van voornoemde organisaties binnen deze rechtsvormen niet mogelijk is, gelet ook op de noodzaak om snel te kunnen inspelen op de markt van de podiumkunsten, om op korte termijn tijdelijke contracten te kunnen afsluiten met projectmedewerkers, gelet tenslotte op de verwachting van de Vlaamse Gemeenschap naar maximale transparantie inzake complementariteit tussen de middelen van de verschillende overheden kan het intercultureel centrum De Centrale niet optimaal functioneren binnen de rechtspersoon van de Stad Gent zelf en evenmin als een intern verzelfstandigd agentschap.

5 Extern Verzelfstandigde Agentschappen – publiekrechtelijke externe verzelfstandiging: het autonoom gemeentebedrijf (AGB)

Rekening houdend met het voorgaande komen enkel extern verzelfstandigde agentschappen in aanmerking als bestuurlijke omgeving voor Intercultureel Centrum De Centrale, in het bijzonder omdat zij over een eigen rechtspersoonlijkheid beschikken.

5.1 Personeel

De raad van bestuur van een AGB is, binnen de grenzen vastgesteld in de statuten, bevoegd voor alle personeelsaangelegenheden.

Er is geen verplichting tot het opstellen van een personeelsformatie.

Het personeel kan zowel in statutair als in contractueel dienstverband worden aangesteld.

De rechtspositieregeling van de stad blijft toepasselijk (inclusief selectie- en aanwervingprocedure) voor het voltallige personeel, met dien verstande dat een AGB in haar statuut wel “instellingsspecifieke afwijkingen” kan voorzien voor functies die ook bij de stad bestaan; daarnaast moet de raad van bestuur ook de rechtspositieregeling vaststellen van de functies die bij de stad onbestaande zijn. De afwijkingen moeten, per functie, worden gemotiveerd op basis van het specifieke karakter van het AGB.

Er kan niet afgeweken worden van andere wettelijke of decretale bepalingen.

Afwijkingen kunnen enkel betrekking hebben op:

- selectie en aanwervingprocedures (bijvoorbeeld diploma- of ervaringsvereisten, of de keuze van selectieproeven)
- het salaris, toelagen en vergoedingen, met dien verstande dat voor identieke functies substantiële afwijkingen met de salarisschalen van de stad bezwaarlijk gemotiveerd kunnen worden;
- verloven en ander afwezigheden.

De besluiten tot afwijking van de rechtspositieregeling zijn overigens onderworpen aan een bijzonder toezicht.

Artikel 230 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de gemeente aan haar AGB personeel kan ter beschikking stellen of overdragen mits de terzake geldende rechtspositieregeling wordt nageleefd. Dit geldt evenwel niet voor contractueel personeel. Overeenkomstig art. 144 bis Nieuwe Gemeentewet kan contractueel personeel wel aan een vzw ter beschikking gesteld worden.

Bij ontbinding van een AGB dient de Stad alle rechten en plichten van het ontbonden bedrijf over te nemen, dit geldt dus zeker voor het statutair personeel en de facto ook voor contractuele personeelsleden van het bedrijf.

De aanstelling van projectmedewerkers voor kortlopende deeltijdse opdrachten op korte termijn is mogelijk.

Vrijwilligers in de zin van de wet van 3 juli 2005 kunnen in principe niet tewerk gesteld worden bij een autonoom gemeentebedrijf, aangezien de regeling geldt voor werkgevers zonder winstoogmerk. Binnen een AGB wordt vanuit BTW-oogpunt vaak effectief gerefereerd naar het winstoogmerk.

5.2 Operationele autonomie

Conform artikel 225, §1 van het Gemeentedecreet worden AGB's belast met bepaalde beleidsuitvoerende taken. Vanuit deze taakstelling kunnen zij tevens betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding.

Een AGB beschikt over een aanzienlijke vorm van operationele autonomie. Deze autonomie wordt nader bepaald in het oprichtingsbesluit en de beheersovereenkomst met inachtneming van de bepalingen van het gemeentedecreet.

Het beschikt over een raad van bestuur bestaande uit maximum 12 leden. Zij worden benoemd door de gemeenteraad. Elke fractie wordt vertegenwoordigd in de raad van bestuur. Ten hoogste twee derde van de leden van de raad van bestuur is van hetzelfde geslacht.

De statuten kunnen voorzien dat een directiecomité wordt opgericht.

Een AGB kan over eigen infrastructuur beschikken. Bij oprichting kan de gemeente een inbreng doen in kapitaal (hetzij in natura, hetzij door een inbreng in geld).

In tegenstelling tot de meeste bezittingen van de gemeente, zijn de bezittingen van een AGB, ingeval van wanbetaling, vatbaar voor beslag. Een AGB kan ook zelf beslissen over de eventuele verkoop van een deel van haar patrimonium (of inbrengen in een filiaal).

5.3 Financiële/budgettaire autonomie

Een AGB beschikt over een ruime budgettaire autonomie met eigen budgetopmaak en budgetbeheer.

Voor het voeren van de boekhouding wordt, ingevolge het "hersteldecreet", een onderscheid gemaakt tussen AGB's die een vennootschapsboekhouding moeten voeren, en het AGB's die de boekhoudregels van de gemeenten dienen te volgen.

De regel is dat AGB's een budget en een jaarrekening opmaken overeenkomstig een aantal regels die gelden voor de gemeente. Er wordt evenwel een uitzondering voorzien, waarbij AGB's die onderworpen zijn aan de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen.

De criteria om onderworpen te worden aan het Wetboek van vennootschappen zijn: een activiteit uitoefenen van commerciële, financiële of industriële aard én

- ten minste 2 van de hierna vermelde criteria overschrijden:
 - gemiddeld personeelsbestand van 50
 - omzet exclusief BTW van 7.300.000 euro
 - balanstotaal van 3.650.000 euro
- of
- gemiddeld personeelsbestand van 100.

De Centrale overschrijdt geen van deze criteria.

AGB's zijn (deels) onderworpen aan het besluit inzake de beleids- en beheercyclus.

AGB's zijn verplicht een budget (omvattend een beleidsnota en financiële nota; deze laatste omvat minstens een exploitatiebudget, investeringsbudget en liquiditeitsbudget) op te maken volgens de regels die gelden voor het budget van de gemeente. Deze verplichting geldt ook voor AGB's die onderworpen zijn aan het Wetboek van Vennootschappen.

Ingeval het AGB onderworpen is aan de regels van het vennootschapsboekhouden, dienen één of meerdere commissarissen te worden aangeduid die lid zijn van het Instituut voor Bedrijfsrevisoren.

Voor AGB's die onderworpen zijn aan de gemeentelijke boekhoudregels wordt de controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op regelmatigheid van de verrichtingen weer te geven in de jaarrekening vanuit het oogpunt van het gemeentedecreet, de statuten of de beheersovereenkomst uitgeoefend door de externe auditcommissie van de gemeente.

De jaarrekening van een AGB dient geconsolideerd te worden met de jaarrekening van de stad.

5.4 Democratische controle, rapportering, interne controle en audit

Bij een AGB is de rechtstreekse democratische controle minder groot.

De bestuursorganen (raad van bestuur, directiecomité) beschikken over een grote autonomie.

Artikel 236 § 2 van het Gemeentedecreet voorziet dat alle politieke fracties vertegenwoordigd worden in de raad van bestuur.

De verschillende politieke fracties zijn derhalve, via de raad van bestuur, op de hoogte van de beslissingen van een AGB en kunnen desgevallend vragen stellen of stukken opvragen, maar de agendapunten worden niet meer formeel door het college behandeld.

De gemeenteraad wordt slechts gevat voor essentiële zaken zoals voor een statutenwijziging, voor de begroting en rekening, ...enz.

In de beheersovereenkomst dienen bepalingen opgenomen te worden m.b.t.:

- 8° de informatieverstrekking door het AGB aan de gemeente. Er wordt minstens voorzien in een jaarlijks ondernemingsplan en een operationeel plan op middellange en lange termijn;*
- 9° de rapportering door het AGB aan de gemeente op basis van beleids- en beheersrelevante indicatoren en kengetallen. Er wordt minstens voorzien in een jaarlijks rapport betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar;*
- 10° de wijze waarop het AGB zal voorzien in een systeem van interne controle.*

Het AGB legt in de loop van het eerste jaar na de volledige vernieuwing van de gemeenteraden een evaluatieverslag voor aan de gemeenteraad over de uitvoering van de beheers- of samenwerkingsovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan. Dat verslag omvat ook een evaluatie van de verzelfstandiging, waarover de gemeenteraad zich binnen drie maanden uitspreekt.

Wat betreft de interne controle dienen in de beheersovereenkomst nadere afspraken gemaakt te worden.

5.5 bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling

In een AGB kunnen derden niet rechtstreeks participeren. Een AGB is een publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht door de gemeente waarbij zij de enige deelnemer is.

Private (rechts)personen kunnen slechts lid zijn van de raad van bestuur, waar zij onder de huidige regeling van het Gemeentedecreet bovendien een politieke fractie in de gemeenteraad vertegenwoordigen. Ook de beperking van het aantal leden in de raad van bestuur tot maximaal 12 kan moeilijk of zelfs niet een redelijke aanwezigheid waarborgen vanuit de betrokken belangengroepen uit de sector.

5.6 Participatie aan/oprichting van rechtspersonen

In de beheersovereenkomst dienen voorwaarden te worden voorzien waaronder het AGB andere personen kan oprichten, erin kan deelnemen of zich erin kan laten vertegenwoordigen.

Een AGB kan zelf een andere rechtspersoon (filiaal) oprichten of hierin participeren. De deelneming in een andere rechtspersoon moet passen binnen de opdrachten van het AGB en mag geen speculatieve oogmerken hebben, en dient te gebeuren in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel, de regelgeving inzake mededinging en staatssteun en de voorwaarden die in de beheersovereenkomst opgenomen zijn. Het AGB dient minstens een mandaat van bestuurder te krijgen binnen de vennootschap. Het nadeel is evenwel dat de democratische controle binnen een filiaal nog meer verwatert.

Contractuele samenwerking met derden kan (binnen de voorwaarden die eventueel in de beheersovereenkomst opgenomen zouden zijn). Zowel contractuele als participatieve PPS zijn mogelijk.

Conclusie

Een AGB laat een gemeente dus toe om een deel van de activiteiten uit te oefenen op een wijze die nauwer aansluit bij een privébedrijf. De procedures binnen een AGB verlopen soepeler en de kortere beslissingslijnen laten een snellere werking toe. Deze bestuursvorm voldoet aan het belangrijke criterium, snel te kunnen inspelen op de cultuurmarkt, in het bijzonder op de markt van de podiumkunsten.

De stroevare werking van een gemeentebestuur laat niet toe om hierop steeds een vlot en snel antwoord te geven.

Een AGB is een publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht door de gemeente, waarbij zij de enige deelnemer is. Participatie van andere partners is uitgesloten. Hoogstens kan via een voordracht van de fractie en de aanstelling door de gemeenteraad derden toegelaten worden door de raad van bestuur. Deze mogelijkheid is echter beperkt. Het maximum aantal leden van de raad bedraagt 12 en binnen een stad als Gent zijn er steeds meerdere fracties (momenteel 6) die hun eigen vertegenwoordigers willen aangeduid zien.

Een bestuurlijk draagvlak dat naast de vertegenwoordigers van de Stad Gent bestaat uit representanten van het etnisch cultureel diverse middenveld is uit de aard van de werking én de missie echter een noodzaak.

Het werken met vrijwilligers is ook binnen een AGB moeilijk of zelfs onmogelijk.

6 Extern Verzelfstandigde Agentschappen - Privaatrechtelijke externe verzelfstandiging: de vereniging zonder winstoogmerk (EVA vzw)

Eerder in deze nota werd aangestipt dat het intercultureel centrum De Centrale in zijn huidige vorm moet beschouwd worden als een entiteit van gemeentelijk belang.

De Centrale heeft thans de rechtsvorm van een (zogenaamde stedelijke) vzw en heeft als dusdanig, na een jarenlange werking, een eigen identiteit verworven (zie verder).

Uit artikel 245 &2 van het Gemeentedecreet blijkt dat om tot de oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm over te gaan, er bijkomend dient gemotiveerd te worden waarom het beheer in de vorm van een AGB niet de vereiste voordelen kan bieden.

6.1 Personeel

De Centrale heeft nood aan een dynamisch personeelsbeleid, dit geldt in het bijzonder voor de aanwerving en selectie van (tijdelijke) projectmedewerkers, waarbij de betrokkenheid van de leiding van de instelling maximaal moet zijn. De werking van de Centrale vraagt om een andere vorm van personeelsbeleid dan in een gemeentelijke structuur. Het feit dat de Centrale dikwijls werkt op basis van piekmomenten, onregelmatige uren, vrijetijdsuren en snelheid bij de uitvoering vergt een flexibele personeelsstructuur.

Meer flexibilisering in het personeelsbeleid (in concreto ook meer contractueel personeel) is hier een behoefte. Een EVA – vzw kan eigen personeel contractueel aanwerven.

Bij een AGB is dit in principe ondergeschikt aan de statutaire aanwerving. Een AGB is in principe ook onderworpen aan de RPR van het gemeentepersoneel. Het personeelsbeleid in een AGB is minder flexibel. Een EVA-vzw moet geen omslachtige en lange sollicitatieprocedures volgen. Bij een AGB is dit minder het geval.

Verzelfstandigde entiteiten moeten geen formatie opstellen. Er is dus geen aanpassing van de formatie meer nodig om personeel bijkomend aan te werven.

Bij een EVA is er ook de mogelijkheid om stadspersoneel ter beschikking te stellen, zowel statutair als contractueel. Contractuele terbeschikkingstelling van een AGB is niet mogelijk, minstens uitzonderlijk.

De huidige vzw De Centrale beschikt momenteel over een twaalfstal door de stad ter beschikking gestelde personeelsleden. Verder zijn er 4 eigen contractuele personeelsleden en wordt er op frequente basis een beroep gedaan op contractuele projectmedewerkers voor tijdelijke opdrachten.

Vrijwilligers kunnen tewerk gesteld worden bij een vzw.

6.2 Operationele autonomie

Een vzw is een vrij eenvoudige en transparante structuur.

Zij beschikt als verzelfstandigd agentschap over een zeer ruime autonomie, zij het binnen de krijtlijnen en grenzen die vastgelegd zijn in de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente.

De werking van een vzw is veel minder formalistisch als de werking binnen de rechtspersoon van de gemeente, ook van een AGB.

Het besluitvormingsproces binnen een vzw kan zeer kort zijn, waardoor men sneller en daadkrachtiger kan optreden en minder gebonden is aan een (lang) besluitvormingsproces.

Dit draagt bij tot een grotere dynamiek en flexibiliteit en geeft ruimte om snel op te treden, wat belangrijk is voor een omgeving waarin ook tal van private partners een rol spelen. In cultuurmiddelen wordt immers niet lang op voorhand geprogrammeerd.

6.3 Financiële/budgettaire autonomie

De financiële en budgettaire autonomie is het grootst bij een vzw.

De vzw Centrale voert momenteel een vereenvoudigde boekhouding, die minstens betrekking heeft op de mutaties in contant geld of op rekeningen, in overeenstemming met het reglementair vastgestelde model.

Binnen de vzw kan worden ingespeeld op soepele betalingen in functie van een eigen programmering binnen een concurrentieel "cultuurmarkt". Een cultuurcentrum kan als vzw gemakkelijker onderhandelen over het aanbod van voorstellingen. Zij kan tussentijdse reducties toe te kennen of een eigen ticketprijzenbeleid ontwikkelen. Dit is hoe dan ook noodzakelijk om tegemoet te komen aan de steeds hogere verwachtingen van het publiek.

Bepaalde subsidies kunnen slechts aangevraagd én bekomen worden wanneer de vraag uitgaat van een entiteit met een privaatrechtelijke beheersvorm (bijvoorbeeld bepaalde Europese subsidies, subsidies uit het Kunstendecreet (zie hiervoor), subsidies uit het Participatiedecreet....enz.

Ook voor het verkrijgen van sponsoring heeft de rechtsvorm van een vzw een aantal voordelen waarover de stad of een AGB niet beschikken. Privé-(rechts)personen zullen gemakkelijker een culturele vzw sponsoren dan publiekrechtelijke instanties.

6.4 Democratische controle, rapportering, interne controle en audit

Tussen de gemeente en de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten betreffende de uitvoering van

de toevertrouwde taken van gemeentelijk belang.

De samenwerkingsovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden:

1. in voorkomend geval de aanwending van de aan het agentschap ter beschikking gestelde of overgedragen personeelsleden, middelen en infrastructuur;
2. binnen de perken en overeenkomstig de toekenningsvoorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van het agentschap worden toegekend;
3. de wijze waarop de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting zal voorzien in een systeem van interne controle;
4. de instemming van de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting met de toekenning aan een externe auditcommissie of een of meer commissarissen van audittaken in de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting overeenkomstig artikel 265, en de wijze waarop de externe auditcommissie of commissaris deze audittaken uitoefent.

De controle gebeurt dus onrechtstreeks via de vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de AV en de RvB van het EVA, via het toezicht op de interne controle en via de externe auditcommissie.

Maar ook hier gebeurt (net zoals bij een AGB) een periodieke evaluatie door de gemeenteraad.

6.5 bestuurlijk draagvlak: mogelijkheden tot participatie van representanten van middenveldorganisaties aan het bestuur van de instelling

Naast de stad mogen aan de oprichting van die gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting andere personen deelnemen met uitzondering van andere gemeenten, gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de provincies en hun provinciale extern verzelfstandigde agentschappen, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Er dient voorts ook rekening gehouden te worden met andere regelgeving, onder meer het Cultuurpact.

Artikel 9 van deze wetgeving bepaalt dat voor culturele instellingen of diensten die opgericht zijn door of ressorteren onder een overheid een beheers- of bestuursorgaan moet worden opgericht waarvan de samenstelling één van de volgende vormen aanneemt:

- 9a: de evenredige vertegenwoordiging van de politieke strekkingen die bestaan binnen de betrokken overheid. In dit geval wordt het beheersorgaan bijgestaan door een vaste commissie van advies waarin alle vertegenwoordigende verenigingen van gebruikers en alle filosofische en ideologische strekkingen zijn opgenomen;

- 9b: de vereniging van afgevaardigden van de betrokken overheid met de vertegenwoordigers van de gebruikers en van de strekkingen op basis van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging;
- 9c: de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een rechtsstatuut, waaraan de betrokken overheid het beheer opdraagt.

Vanuit de werking van de Centrale, zoals deze door de jaren heen gegroeid is, gaat de voorkeur duidelijk uit naar de formule 9b waarin voorzien wordt in een vorm van medebeheer door enerzijds de vertegenwoordigers van de politieke partijen en anderzijds de vertegenwoordigers van het middenveld. Deze beheersvorm garandeert immers de beste vorm van participatie van alle betrokkenen. In de huidige geest van participatief beleid schiet de beheersformule van 9a tekort omdat de gebruikers niet mee kunnen beslissen, enkel kunnen adviseren. De formule 9c lijdt dan weer aan een democratisch deficit, wegens geen politieke vertegenwoordiging en is in deze context uitgesloten.

6.6 Participatie aan/oprichting van rechtspersonen

De EVA-vzw kan participeren in andere rechtspersonen. De samenwerkingsovereenkomst met de stad kan echter beperkingen en voorwaarden vastleggen.

7 Algemeen Besluit

Afgezet tegen de voornoemde criteria kan geconcludeerd worden tot het behoud, de continuering van de vzw-structuur voor de Centrale, zij het dat de huidige “stedelijke” vzw omgevormd wordt naar een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.

Uit het grondige onderzoek dat werd uitgevoerd blijkt dat een extern verzelfstandigd agentschap hier tal van voordelen biedt voor het bereiken van de doelstellingen van het intercultureel centrum de Centrale.

De doorslaggevende argumenten om te besluiten tot een gemeentelijke vzw zijn:

- de flexibiliteit inzake personeelsbeleid; zo is o.a. de aanstelling van contractuele medewerkers en in het bijzonder van projectmedewerkers voor deeltijdse opdrachten op korte termijn mogelijk en haalbaar.
- financiële flexibiliteit in functie van het bespelen van de markt van de podiumkunsten. De vzw is hierbij niet gehouden aan de vrij strenge en formele eisen die gesteld worden aan de gemeenten en AGB's.

Voor de culturele instelling is het winstoogmerk zeker niet determinerend, zodat de vzw –structuur het meest aanleunt bij de doeleinden die De Centrale nastreeft. Zelfs met betoelaging via het Kunstendecreet (4,5 % van de omzet) en de Stad Gent (62.25 %) is het behalen van een jaarlijks positief resultaat hoogst onwaarschijnlijk.

De vzw-vorm garandeert bovendien het in aanmerking komen voor bepaalde subsidies, zoals krachtens het Kunstendecreet en het Participatiedecreet.

Daarenboven is De Centrale volledig BTW-plichtig; dit wil zeggen voor alle activiteiten van commerciële aard die zij stelt:

- organisatie van podiumactiviteiten;
- horeca-activiteiten;
- zalenverhuur.

Waardoor het centrum zich positioneert op een concurrentiele markt.

De BTW wordt dus gerecupereerd voor gemaakte kosten.

Bovendien zijn externe sponsors gemakkelijker bereid een vzw te sponsoren dan een stadsdienst of een AGB.

▪ de operationele autonomie;

Voor uitvoerende en creërende kunstenaars en voor sociaal-culturele verenigingen is het makkelijker werken met een stedelijke vzw omdat een dergelijk orgaan toegankelijker is dan een stadsdienst en dan een AGB. Vooral voor de meest behoeftigen is de drempel het laagst via een stedelijke vzw.

Deze beheersvorm biedt bovendien een garantie voor onafhankelijkheid in de programmering.

De professionals die de leiding over de stedelijke vzw hebben, beschikken over een ruime voeling met de materie waardoor zij optimaal kunnen inspelen op de noden van de bezoekers, creërende en uitvoerende kunstenaars en partners. Zij kunnen op grond van hun perceptie van het aanbod de onderhandelingen met de aanbodverstrekkers van culturele producten, veelal podiumproducties in goede banen leiden.

Voor een lokaal bestuur is het belangrijk om op het domein van interculturele realiteit/diversiteit in de kunsten de nodige knowhow op te bouwen. Het gaat over een vrij gespecialiseerde materie en innovaties die elkaar snel opvolgen. Binnen een stedelijke vzw zal het makkelijker zijn om die vereiste knowhow op te bouwen. Bovendien kan de vzw leden aantrekken, die hierin reeds een expertise hebben opgebouwd.

Een gemeentelijke vzw is voor het uitvoeren van welbepaalde taken van gemeentelijk belang een nuttig instrument voor een lokale overheid. Dit werd hiervoor al besproken. Het nadeel kan zijn dat een gemeentelijke vzw weggroeit van de centrale stedelijke overheidsdiensten. Dit kan leiden tot een gebrek aan betrokkenheid vanwege de stadsdiensten met de gemeentelijke vzw en vice versa. Het gemeentedecreet stelt in artikel 246 dan ook dat een

samenwerkingsovereenkomst moet worden opgemaakt tussen de stad en de vzw. In deze overeenkomst moet dan ook voldoende aandacht worden geschonken aan de interne communicatie met de stedelijke diensten. Dit geldt zeker en vast ook voor het politieke niveau. Daarom moet erover gewaakt worden dat alle gemeenteraadsleden voldoende zijn geïnformeerd en daarom lijkt het ons waardevol om op regelmatige basis te rapporteren over de activiteiten van de vzw aan de gemeenteraad en aan de bevoegde raadscommissie(s). Ook dit aspect moet in de samenwerkingsovereenkomst uitgewerkt worden (zie hierna).

- de democratische controle

De noodzakelijke democratische controle kan ondervangen worden door vastlegging van een aantal noodzakelijke regels inzake interne controle en aanstelling van een financiële auditeur in de samenwerkingsovereenkomst. Ook de rapporteringen en verantwoording worden ingebed in voornoemde overeenkomst. Afspraken over machtigingen en controleprocedures worden geïntegreerd in de zelfstandige structuur en in de samenwerkingsovereenkomst.

- Bestuurlijk draagvlak

In de EVA-vzw kunnen ook andere (rechts-)personen deelnemen, echter met uitzondering van andere gemeenten, EVA's van andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, provincies en provinciale EVA's, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Dit is de enige figuur die de vorming toelaat van een bestuurlijk draagvlak dat naast een vertegenwoordiging van de gemeenteraad bestaat uit representanten van de etnisch culturele groepen in Gent en van middenveldorganisaties.

In deze structuur kunnen dus meerdere partners worden aangetrokken die over de expertise beschikken; noodzakelijk voor de realisatie van de missie van intercultureel centrum De Centrale.

De huidige partners van de Stad voor de vorming van het bestuurlijk draagvlak van de gemeentelijke vzw De Centrale blijven beschikbaar; sterker nog, ze zijn een kritische factor van succes voor de realisatie van de missie van het centrum.

De samenwerking met deze actoren binnen een vzw biedt bijgevolg een sterke en noodzakelijke meerwaarde aan dit project.

- Identiteit

Door haar jarenlange werking heeft de Centrale inmiddels een eigen imago en reputatie ontwikkeld, welke op een ruime bekendheid kunnen rekenen.

De Centrale heeft door de jaren heen, vanuit de Stad Gent, een eigen identiteit opgebouwd. Uit deze praktijkervaring heeft men geleerd dat de vzw – structuur voor de Centrale onmisbaar is om deze identiteit te behouden, onafgezien van het feit dat hierdoor ook een soepele, efficiënte en klantvriendelijke werking wordt gegarandeerd.

De bekendheid van De Centrale wordt ondersteund door de ingezette communicatiemiddelen.

Het brede publiek wordt vooral aangesproken met het tweemaandelijks tijdschrift van De Centrale, aankondigingen in culturele agenda's en in de pers, affiches, de website en een wekelijkse elektronische nieuwsbrief.

Het tweemaandelijks tijdschrift van De Centrale wordt opgestuurd naar circa 3300 adressen (2300 in Gent en 1000 buiten Gent).

De publiekscern bereikt De Centrale via een tweemaandelijks tijdschrift, een elektronische nieuwsbrief, e-mail-advertenties, de eigen website, en een aantal nieuwe e-middelen zoals MySpace, Facebook...enz.

Op buurtniveau hanteert De Centrale affiches en flyers, samenwerking met bewonersgroepen en buurtorganisaties, de buurtkrant en andere relevante buurtgerichte infokanalen.

Op het niveau van de stad en de provincie maakt De Centrale voor haar publiekswerving gebruik van volgende instrumenten:

(a) de communicatiekanalen van de stad Gent: de wekelijkse persconferentie, het maandelijks stadsmagazine, de stadspagina in De Streekkrant, de stedelijke website, en de vaste affichagepunten in scholen en openbare gebouwen (van de stad) en op "straat", (b) de stadsmagazines: Zone 09 en Steps (c) de regionale pers: huis-aan-huis advertentiebladen, regionale tv AVS, Radio 2, Urgent en andere lokale radio's, (d) affiche en folderdistributie in Gent en Oost-Vlaanderen (openbare gebouwen naast cultuur- en uitgangscircuit) via eigen distributieronde en via professionele 'plakkers', alsook (eerder sporadisch) advertenties.

Ook op het Vlaamse niveau hanteert De Centrale diverse instrumenten voor publiekswerving:

Landelijke publiciteit (folders, mailings, elektronische nieuwsbrieven) en affiches in Oost- en West-Vlaanderen, Antwerpen en Brussel.

Aankondigingen/advertenties in tijdschriften van andere wereldmuziekorganisatoren zoals Muziekpublique, Zuiderpershuis, Bozar. Via mediasponsoring worden advertenties geplaatst in Vlaamse kranten.

Persberichten. Naast het maandelijks algemene persbericht wordt aangevuld met aparte persberichten per concert wat ervoor zorgt dat de bestaande perscontacten worden geactiveerd en uitgebreid. Waar mogelijk worden de aankondigingen ondersteund door de PR van platenmaatschappijen en/of-distributeurs. Regelmatig besteden de Vlaamse radiozenders aandacht aan de activiteiten van De Centrale. Webradio's (o.a.KIFKIF) worden opgevolgd.

Concertagenda's. Het programma wordt systematisch opgenomen in de meeste culturele agenda's, indien mogelijk via Cultuurnet Vlaanderen.

Besluit.

Op basis van alle voorgaande elementen en overwegingen mag dan ook geconcludeerd worden dat het geen zin heeft om voor De Centrale een nieuwe entiteit te creëren, maar is het mede vanuit het oogpunt van continuïteit sterk aangewezen om de bestaande vzw-structuur te behouden.